

ครั้งที่ ๒๔๖

ชั้นนิเทศ (๒๔)

จากนี้ไปขอให้ทุกท่านได้ตั้งใจรับฟังแนวทางแห่งการปฏิบัติกรรมฐาน การบันทึกบทครั้งนี้เป็นครั้งที่๒๔๖ ประจำวันพุธที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ ก็จะได้้นำเอาชั้นนิเทศมาบรรยายให้ท่านทั้งหลายฟังในตอนที่ ๒๔ ถ้าเราไปไหน อนัตตลักขณสูตร นี้เราจะพบว่า หลังจากที่โกณฑัญญะ ได้เห็นดวงตาเห็นธรรม บรรลุเป็นพระโสดาบัน ส่วนพระวปปะ พระภัททิยะ พระมหานามะ และ พระอัสสชิ ก็ได้ทั้งธรรมอื่นๆ ที่เหมาะสมกับอรรถาสัย ของตัวเอง จนสุดท้ายปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕ ก็มีสถานะภาพทางจิตที่เท่าเทียมกัน ก็คือ บรรลุโสดาบันเหมือนกัน

จากนั้นพระพุทธเจ้าทรงเอาสุคตของธรรมก็คือ อนัตตลักขณสูตร มาเทศน์ให้ปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕ ฟัง สารจริงๆของ อนัตตลักขณสูตร นี้ก็คือลักษณะของการถาม-ตอบ ยกตัวอย่างเช่น พระพุทธเจ้ารับสั่งว่า ภิกษุทั้งหลาย รูป เทวนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ที่เรียกว่า ชั้น ๕ นั้นเที่ยงหรือไม่ คือเวลาที่พระพุทธเจ้าเทศน์นี้ ท่านไม่ใช่สังเกตการณ์อย่างพวกเราที่ไอ้คนฟังก็ฟังไอ้คนพูดก็พูดไป ท่านจะเทศน์ในลักษณะถาม-ตอบการให้คิด และครูที่ดีจะไม่เอ่ยคำตอบง่าย ๆ

เวลาสอนนิเทศนี้ เวลาที่นิสิตตอบไม่ทราบค่ะ จะต้องพยายามจ้อยู่เรื่อยๆ คุณพ่อคุณแม่ สร้างสมองไว้ให้คิดนะลูก ไม่ให้ตอบว่า ไม่ทราบค่ะ ขอมค่ะ อะไรอย่างนี้ ยังนี้ไม่ได้ อย่างน้อยมันต้องได้คิดก่อน พระพุทธเจ้าก็เช่นเดียวกัน ชั้น ๕ คือ รูปได้แก่ร่างกาย เทวนา คือ ความรู้สึก สัญญา คือความจำ สังขารคือบุญบาปที่มาปรุงแต่งแต่มีจิต และกัวิญญาณก็คือเที่ยงหรือไม่เที่ยง

ที่นี้ก็มีมานั่งคิด เที่ยงหรือเปล่า รูปเที่ยงไหม ความจริงตัวรูปมันเป็นตัวที่เห็นได้ชัด ทำไม่ถึงเห็นได้ชัด เพราะกระบวนการเปลี่ยนแปลงตัวรูปนั้นเห็นได้ชัด เอาตั้งแต่รูปร่างเลยก็คือ รูปของการเป็น สเปิร์มโนมาโตซัว กับไข่สุกของแม่ที่มารวมตัวกัน เป็นจุดเล็กๆ ไข่สุกของแม่ จุดเล็กๆความหนาประมาณจุดเล็กๆ ของปลายดินสอจรดลงในกระดาษ พร้อมมันไปรวมกับสเปิร์มโนมาโตซัว จากจุดเล็กๆนี้มันก็ค่อยๆขยาย ขยายใหญ่จนใหญ่ขึ้น จนเป็นก้อนเนื้อใหญ่ๆ แล้วก็แตกออกมันเป็นกลุ่ม ภาษาบาลีท่านใช้คำว่า ปัญจสาขา เป็นปุม ๕ ปุม เป็น ปุมศรียะ เป็น ปุมแขน ๒ ข้าง เป็น ปุมขา ๒ ข้างงอกออกมาแล้ววิยะต่างๆค่อยๆเจริญจนกลายเป็นรูปร่างทารก พอถึงเวลา ภาษาบาลีท่านใช้คำว่า ลมกัมมาชวต กัมมาชวต แปลว่าลม เกิดจากกรรม คือพอถึงเวลาอยู่ในท้องแม่ ๘ เดือน หรือ ๙ เดือน ๑๐ เดือน มันก็ถึงเวลาที่ต้องออกมา ลมกัมมกรรมชาติ ก็จะไปพัด เก้าเรียกว่าลมเบ่ง ภาษาชาวบ้าน ลมเบ่งก็จะไปพัดเด็กให้เล่นยิมนาสติก ตีลังกาให้เอาหัวลง ไอ้เด็กบางคนเล่นพิเรนทร์ไม่ยอมเอาหัวลงมาเอาขาลงมา ก็ว่ากันไป

เกิดออกมาก็ตัวนิดเดียว จากนั้นก็เจริญด้วย ข้าวสุก ขนมนั่งสุก แล้วก็ค่อยๆป้อนเข้าไปเรื่อยๆ นี่ไอ้เจ้านี่เขาเรียกว่าไม่เที่ยง ไม่เที่ยงก็คือมันเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงมี ๒ ลักษณะ คือ ๑ การเปลี่ยนแปลงในวัฏฏนาการ จากจุดแรกในท้องมารดา ผู้ ๒๕ ปี ซึ่งเป็นจุดพิคสุดของร่างกาย

และจากนั้นระดับกราฟชีวิตมันก็จะรักษาความแข็งแรงไว้สักพักหนึ่ง แล้วมันก็จะลงเรื่อยๆ ตรงนั้น
เค้าเรียกว่า หายนาอาการ เริ่มเสื่อม เริ่มโทรม พอสัก ๔๕-๕๐ เริ่มมีโรคต่างๆ

นี่คือความไม่เที่ยงของโลก เวลาพระพุทธเจ้าใช้สื่อสอนพระชนินิษฐา ก็คือ พระนาง
รูปนันทา พระพุทธองค์ทรงเนรมิตรูปร่างสวย งดงามมาก เพราะเกิดจากรูปที่เนรมิตขึ้นมา แล้ว
พระองค์ทรงคลับแคลจากเด็กสาววัยกำลังแรกแย้ม ๑๕ ๑๖ หน้าตางดงามไปหมด ค่อยๆ ให้เป็น
สาวมากขึ้น อยู่ในวัยสาวเต็มที ๒๔-๒๕ กลายเป็นสาวใหญ่ ๓๐ กว่า เริ่มเข้าสู่วัย ๔๐ ๕๐ เริ่มมี
ตีนกาขึ้นมีริ้วรอย มีความเหี่ยวย่น ผมเริ่มเป็น ๒ สี จนกระทั่งชาวโพลนไปพึ่งศรีษะ ผิวหนังแดงตึงมี
น้ำมีเนืวมวลค่อยๆ แห้งเหี่ยวตกกระ ดวงตาที่เคยสวยงาม เป็นประกายเวลาชายตามองทำให้หัวใจชาย
แทบแตกสลาย ก็ค่อยๆ ฝ้าฟาง จนกระทั่งเริ่มมองไม่เห็นขุน เป็นต้อเนื้อ ต้อกระจก ฟันที่เคยขาว
เรียบเรียงเป็นระเบียบก็ค่อยๆ โยก ค่อยๆ คลอนไปทีละซี่ ๒ ซี่ จนกระทั่งหักหมดปาก เรือนร่างที่เคย
ปราดเปรียว ค่อยๆ ค้าง ค่อยๆ ค่อม ค่อยๆ ง้อ และสุดท้ายพระพุทธเจ้าก็บันดาลให้รูปเนรมิตที่ร้อง
โอดโอย แล้วก็สิ้นลมหายใจ ทรงบันดาลให้สุขภาพลมหายใจนั้นขึ้นขึ้นอืด และค่อยๆ แห้งลง เหี่ยวลง
จนเหลือแต่กระดูก บันดาลต่อไปให้เหลือแต่กระดูกโดยปราศจากเส้นเอ็น และสุดท้ายกระดูกเรียง
รายแตกกระจายกันไป

นี่คือความไม่เที่ยงของรูป ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ทั้งก็คิดด้วยปัญญา พระพุทธเจ้าทรงถามว่ารูป
เที่ยงไหม ท่านก็มองเห็นความจริงที่ตามไปความเปลี่ยนแปลงในวัฏนาการ และหายนาอาการ
ทั้งหมดก็กราบทูลพระพุทธเจ้าว่าไม่เที่ยง เวทนา เหล่าภิกษุเที่ยงหรือไม่เที่ยง พอเวทนามีเห็นได้ชัด
ก็มีอยู่ ๓ อย่าง ก็คือสุขเวทนา การรับรู้อารมณ์แห่งความสุข ทุกขเวทนา การรับรู้อารมณ์ของความ
ทุกข์ ไม่สุข ไม่ทุกข์ เขาเรียกว่า อุเบกขาเวทนา เวทนามีเห็นชัด นั่งอยู่ในห้องนี้ ๒๕ องศาเซลเซียส
มันก็สุขเวทนา เวลาเรา อยู่ในห้องแอร์นี้ มันจะสบายเป็นสุขเวทนา

ช่วงนี้จะเข้าหน้าร้อนแล้ว เมฆา เวลาเราออกจากห้องแอร์มาเจอแดด เหมือนจากอยู่บน
สวรรค์ แล้วตกนรก จาก ๒๕ เจอความร้อนเข้าไปเกือบ ๔๐ องศาเซลเซียส บางทีปรับตัวยาก มัน
มองเวทนาได้ชัดระหว่างสุขกับทุกข์ เวทนามีไม่เที่ยง สัญญา คือ ความจำ บางครั้งก็จำได้บางครั้งก็
จำไม่ได้ แก่เป็นร้อยๆ ปีสุดท้ายก็เป็นอัลไซเมอร์ จำไม่ได้ สัญญาก็ไม่เพียงลูกหลานป้อนข้าวแล้ว ยัง
จำไม่ได้ว่ากินหรือยัง คิดว่าอาการแบบนี้มันหนักหนาอะไร ร้องให้ต่อว่าลูกเลี้ยงพ่ออย่างไร เลี้ยงแม่อย่างไร
ให้พ่อแม่อดอยากลูกก็ว่าป้อนข้าวพ่อไปยกๆ ร้องให้ว่ากูไม่ได้กิน กูไม่ได้กิน ยุ่งเลยแบบนี้ ถ้า
อย่างนั้นอย่าไปอยู่เลย

นี่ถึงห้องใต้ประเทศจีน ใ้อพวกขุนนาง เวลาต้องเจอออกว่าราชการ ของให้ห้องเต้ายุยขึ้น
เป็นหมื่นๆ ปี มันน่าเรียกมาทูลกระบาลให้ แคร่ร้อยปีก็แก่มาแล้ว ความจำก็จำไม่ได้ สัญญาก็ไม่
เที่ยง สังขารก็เที่ยงไหม บุญบาปก็ลัดกันมา ยึดครองดวงใจ แล้ววิญญาณอะเที่ยงไหม วิญญาณนั้น
ตัวไม่เที่ยงใหญ่ บางคนบอกอ้าววิญญาณไม่เที่ยงได้ไง อาจารย์ อาจารย์ไม่เคยได้ฟังเพลงแต่ปาง
ก่อนหรือ เด็กบางคนย้อน เนื้อเพลงว่า รอคอยเธอมาแสนนานทรมาณวิญญาณหนักหนา อาจารย์ไม่

เคยได้อินรีใจ อ้าวแล้วมันหมายความว่าอย่างไร มันก็หมายความว่าวิญญาณก็เป็นอมตะใจ คือ ขณะตายแล้วก็ชาติก็ชาติก็ขาดเธอไม่ได้ เห็นไหมอาจารย์ อาจารย์จะบอกว่าวิญญาณไม่เที่ยงอย่างไร ไอ่พวกนี้ต้องจับไปอยู่กับพระเทวทัต คือความหมายของวิญญาณไม่เที่ยงนี้ได้แต่สภาวะของจิตที่เกิดดับอยู่ตลอดเวลา คำว่า เกิดดับนี่คิดมันคิดเรื่องนั้น มันคิดเรื่องนี้ มันเหมือนกับลิง ลิงมันอยู่ไม่สุข พอมันคิดเรื่องนี้มันกระโดดไปคิดเรื่องนั้น คิดเรื่องดี คิดเรื่องไม่ดี

วิญญาณตัวเกิดไว ดับไว แล้วมันไวมาก และบางทีเรื่องเมื่อ ๓๐ ปี ที่แล้วมันลืมไป กำลังขับรถอยู่อย่างนั้นมันแวบขึ้นมาไวไหม นำไปในอดีตเมื่อ ๒๐ ปีที่แล้วที่เคยไปอยู่อเมริกา นึกถึง ๒๐ ปีข้างหน้าที่ยังมาไม่ถึง มันไวมาก นี่คือความหมายของคำว่าไม่เที่ยง ชั้น ๕ มันไม่เที่ยง ทำไมถึงไม่เที่ยงมันเกิดขึ้นตั้งอยู่ แล้วก็ดับไป รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนิจจังไม่เที่ยง ที่นี้พระพุทธเจ้าก็รับสั่งถามต่อไปว่าสิ่งใดไม่เที่ยง มีความแปรปรวนไป ซึ่งนั่นเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ สมมติว่าเรามีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ภายที่สุขภาพที่แข็งแรงย่อมเป็นสิ่งที่ดี

แต่ต่อมาโรคภัยไข้เจ็บมาเยือนนี่ ดีไหม มันก็ไม่ดี เราเคยกินข้าวแล้วรู้สึกว่ามี อิม พอ ๔ ชั่วโมง ผ่านไปรู้สึกหิว มันเป็นสุขหรือทุกข์ เราเคยมีรูปโฉมที่งดงามมีใบหน้าหล่อ แล้วสุดท้ายเราก็จะเป็นตาแก่ ที่หน้าตาที่ดูไม่ได้หรือยายแก่แม่มด ที่วันหนึ่งเห็นแล้วอยากจะโยนกระจกทิ้ง ที่เราเห็นมันเป็นสุขหรือทุกข์ นี่คือความหมาย นอกจากไม่เที่ยงแล้วยังเป็นทุกข์อีก

แล้วที่นี้พระพุทธเจ้าโยงเข้าสู่ จุดสำคัญสิ่งใดไม่เที่ยง มีความหมายแปรปรวน สิ่งนั้นเป็นทุกข์สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นควรหรือเปล่านั้น เราควรยึดมั่นถือมั่น ว่าเป็นเราเป็นของเราแน่และสำคัญสำคัญแหละ คือทุกข์ไม่ทุกข์ ที่มันขึ้นอยู่กับว่ามันมีอุปาทานไหม

อุปาทานคือความเข้าไปยึด เข้าไปแบก เข้าไปติด ลองเอาข้าวสารสักกระสอบหนึ่ง ลองเอามาแบก แบกมันก็หนัก จะทิ้งก็ไม่ได้เสียดายในอุปาทานมันเป็นที่ทำให้มนุษย์เราทุกข์กันมาก การเข้าไปยึด เข้าไปติด ยึดติดก็คือร่างกายของเรา มันคือลูกของเรา เมียของเรา บ้านของเรา รถของเรา ถ้าเรียกว่า ติดสมมติบัญญัติ พอยึดมากๆ ติดมากๆ มันก็หนัก เพราะมันไปแบกเอาไว้ ที่นี้มันก็แกะออกยาก ไอ่ตัวอุปาทานนี้แปลว่าความยึด ความติด ความแบก อันตตลักขณสูตร ที่ว่าด้วยความไร้ตัวตน หาตัวตนไม่ได้ หาไม่ได้ได้อย่างไร มันไม่มีตัวตนที่แท้จริง

ใจความในการเทศน์ในครั้งนี้มันคล้ายๆไปกระแทกแรงๆของแนวคำสอนของ พราหมณ์ เพราะพวกปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕ เป็นพวกพราหมณ์ มาก่อน พวกพราหมณ์หรือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เนี่ย อัดดาที่ยิ่งใหญ่ อัดดาที่ยิ่งใหญ่ ก็คือ พรหม นั่นเอง ทำวามหาพรหมผู้สร้างโลก หรือพรหมผู้ยิ่งใหญ่ สรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้ที่มีได้เพราะมีทำวามหาพรหม นี่เป็นคู่คำประกัน เป็นผู้สร้างสรรพสิ่ง และสรรพสิ่งทั้งหลาย ก็มาจากมหาพรหมผู้ยิ่งใหญ่ นั่นเอง มันจะมีค่าที่คัมภีร์พระเวท คำใช้คือคำว่า อหัม พรหมัน ตตตวัม อสิ 3 แปลว่า เรานี้แหละ หรือพรหมผู้ยิ่งใหญ่ ผู้ท่านทั้งหลายก็เช่นเดียวกัน เพราะท่านทั้งหลายแตกมาจากเรา สุดท้ายท่านทั้งหลายก็กลับมาสู่เรา พวกปัญจวัคคีย์ก็คือพวกที่ทราบซึ่งหลักคำสอนของพวกศาสนาพราหมณ์อย่างดีที่สุด ด้วยเหตุนี้เมื่อพระพุทธเจ้า

ได้มาเทศน์ว่ามันไม่มีตัวตน มันก็เหมือนกับว่าเป็นการฝันสอกลใส่หน้า เป็นการทำลายความเชื่อแต่เดิมของคนเหล่านั้น โดยพระองค์ให้เหตุผลว่าถ้ามันเป็นอัตตานิมันก็ต้องบังคับบัญชาง่าย

สมมติว่าเรามีลูกน้อง ลูกน้องมันเป็นลูกน้องเรารึเปล่า ถ้ามันเป็นลูกน้องเรามันก็ต้องเชื่อเรา ถ้าเราสั่ง เฮ้ย! ไปซื้อโอเลี้ยงมาหน่อย มันเป็นลูกศิษย์เรามันก็ต้องไป มันไม่ไปเดี๋ยวตัดเงินเดือนเดี๋ยวไม่ให้ ๒ ชั้น เป็นลูกน้องก็ต้องเชื่อฟังเจ้านาย เจ้านายบอกซ้ายหันซ้าย บอกว่าขวากันขวา นี่คือถ้าเป็นของของเราใช้ใหม่ แต่ถ้ามันไม่ใช่ของของเราเราไม่มีสิทธิจะบังคับบัญชา

ลองดูสิว่าร่างกายที่รักตั้งแต่แกเกิดมานี้ ฉันไม่เคยรักใครเท่าแกเลย แกเป็นผู้ที่ฉันรักที่สุดในโลกนี้ แกหิวฉันก็หาข้าวมาให้แกกิน บางทีฉันอยู่ ม.เกษตร เวลากลางวัน ของกินม.เกษตร ตั้งเยอะตั้งแยะ ฉันก็ไม่สบอารมณ์ ฉันอยากจะไปกิน นิตยาไถ่อย่าง ฉันก็ต้องพาแกไปกินให้อร่อย แกร้อนฉันก็หาแอร์มาให้แก แกเหมื่อยฉันก็หาหมอนวมมาให้แก แกอยากได้อะไรฉันหามาให้หมด ฉันไม่ขออะไรแกมาก ขอให้แกไม่แก่ได้ไหม เพื่อนเอ๋ย ขอให้แกอย่าเจ็บได้ไหม ขออย่าให้แกตายได้ไหม ฉันเอาแค่ ๓ อย่างนี้ ถ้าแก่รักฉันจริง แกเป็นเพื่อนกตัญญูแกต้องตอบแก่ฉันได้ อย่าแก่ อย่าเจ็บ อย่าตาย ไอ้เพื่อนคงจะค้อนเรา ดีไม่มีมันจะทุบกระบาลเรา แล้วมันก็ต้องบอกว่าทำไมเอ็งถึงได้โง่อย่างนี้ มีอะไรที่ข้าจะให้เอ็งได้ในเรื่องเหล่านี้ เพราะข้าไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของเอ็ง เมื่อข้าไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของเอ็ง สภาวะของข้าก็คือความแก่ ข้าก็ต้องแก่ ข้าจะต้องเจ็บและสุดท้ายข้าก็ต้องตายจากเอ็งไป เอ็งไม่นำโง่ขนาดนี้เลย ทำไมโง่เหลือเกิน นี่คือการหมายของอัตตา

อัตตายังมีอีกหลายความหมาย ไม่ได้อยู่ในอำนาจ ในการบังคับบัญชา สั่งการไม่ได้ หรือจะแปลว่าหาตัวตนไม่ได้ก็ได้ เวลาไปดูมิลินปัญหาที่ ระหว่างพระนางเสนกับพระเจ้ามิลิน ที่เวลาเขาโต้ตอบกันเรื่องอัตตานิ เค้าจะถามว่า รณี่ความหมายของรถมันอยู่ตรงไหน อะไรคือรถ ล้อรถคืออะไร นึกถึงราชรถ ไม่ต้องนึกถึงรถในปัจจุบัน ล้อรถหรือราชรถ ล้อรถหรือ คือราชรถ มันก็ไม่ใช่ ถ้าเอาปัจจุบันนี้ก็เหอะ จัปที่กระจก บอกนี้หรือคือรถ ไม่ใช่รถมันคือกระจก จัปไปที่พวงมาลัยนี้หรือคือรถ ไม่ใช่รถคือพวงมาลัย จัปไปที่เบาะนี้หรือคือรถ ไม่ใช่รถคือเบาะ อ้าวแล้วถามว่ารถคืออะไร รถมันก็คืออาศัยสิ่งทั้งหมดนี้มาประจุมรวมกัน แล้วก็ต้องสมมติบัญญัติว่านี่คือรถ แต่ความเป็นจริงมันไม่ได้มีหรือ เป็นเพียงสิ่งต่างๆเป็นธาตุต่างๆ เข้ามาประจุมปรุงแต่งและเราก็ไม่สมมติ และเราก็ไปติดสมมติ แล้วก็ไปยึดไปติดกับสิ่งเหล่านั้นนี่คือความหมาย

ความหมายของคำว่า อัตตา ความไม่มีตัวตน ความบังคับบัญชาไม่ได้ ความไม่มีอะไรเป็นของเรา ซึ่งนี่คือจุดสูงสุดของในทางพระพุทธศาสนา อนิจจัง ทุกขัง ศาสนาก็สอนเยอะแยะไป มีทุกศาสนา ความไม่เที่ยงใครก็มองเห็น ทุกขัง คือ ความเป็นทุกข์เห็นแม้กระทั่งกระโดดตึก เร็วกันจนจบปริญญาตรี ปริญญาโท จบกันปริญญาเอก พอทุกข์มากๆ ก็กระโดดตึก มันเจ็บปวดทรมานไม่อยากจะอยู่ แต่อัตตามันเห็นยาก ซึ่งคำสอนของศาสนาพราหมณ์ สอนเรื่องอัตตา ที่ยืนยงนี้ยืนอยู่เบื้องหลังนี้ แล้วมนุษย์ก็ไม่ชอบด้วยที่จะสาบสูญ ศาสนาในโลกนี้จะสอนในลักษณะของเรื่อง วิญญาณและอมตะ ไปดูการสร้างมัมมี่ ก็คือคิดถึงวิญญาณอมตะ ที่พอถึงวันหนึ่งเวลาที่เหมาะสม

วิญญานก็จะกลับเข้าร่างแล้วร่างก็จะลุกขึ้นมา เอาแหละท่านทั้งหลายสำหรับการบรรยายในชั้นที่ ๕
วันนี้ เน้นไปในเรื่องอนัตตลักษณะสูตร สูตรที่ว่าด้วยความไม่มีตัวตนเป็นหลัก จากนั้นก็จะดใช้เสียง
เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้ปฏิบัติจิตของตน จากนั้นเราก็ได้มาฟังชาดกกันต่อเรื่องชาดกที่ ๑๓๗
ภาษาบาลีท่านใช้ว่า พุชชตกัม แปลว่าชาดกที่ว่าด้วยเรื่องแมว ผูงแมวที่ตายเพราะความโง่